

Adaptacja wierna (ekranizacja) – jest bliska literaturze i duchowi pierwowzoru. Najczęściej ma na celu popularyzację klasycznego utworu literackiego dla najszerszej publiczności – stąd zbliża się do ciągu fabuły i zdarzeń, realiów i postaci, a także stara się respektować literacką konstrukcję i dialog – co prowadzi najczęściej do czystej ilustracyjności.

Przekład estetyczny prozy – jest to przypadek poszukiwania przez ekranizatora nie tylko ekwiwalentu obrazowego fabuły (przy czym nowa konstrukcja wątków odpowiada naczelnej zasadzie kompozycyjnej oraz idei pierwowzoru). Sposób ujęcia i zinterpretowania problematyki utworu świadczy o tym, że reżyser zmierzał do tego, aby aprobując kształt filmowy autor pierwowzoru literackiego mógł także bez zastrzeżeń zaakceptować nowe dzieło jako bliskie duchowo jego tekstowi.

Adaptacja twórcza – zwielokrotniająca walory pierwowzoru. Mimo wprowadzenia wielu własnych, filmowych rozwiązań, przy dość dużej swobodzie w odtworzeniu fabuły i wątków powieściowych, otrzymujemy dzieło jakościowo nowe, często nie tylko dorównujące powieści, ale niejednokrotnie wzbogacające pierwowzór o nowe możliwości odczytania problematyki, nasuwające też niejednokrotnie nową, odmienną od pisarskiej interpretację.

Adaptacja swobodna – oparta na swoiście rozumianej sympatii filmowego twórcy do pisarza i jego prozy. Jest to typ adaptacji zmierzającej do przekazania tego, co w utworze swoiście literackie i dla niego charakterystyczne. Jest to rodzaj stylistycznych wariacji na temat znanego utworu lub wręcz aktualizacja, polegająca na przeniesieniu fabuły w inną epokę, przy zachowaniu wszystkich niuansów pierwowzoru.

Inspiracja tematem literackim – stanowi najwymowniejszy przykład niezależnej i twórczej postawy reżysera filmowego wobec literackiego mitu. Filmowiec z literatury czerpie jedynie motyw tematyczny, klasyczny wątek lub mit. Podejmuje go w indywidualny, autorski sposób. Decydującą rolę w kształtowaniu nowego dzieła odgrywa właśnie osobowość twórcy filmowego i ona odciska z reguły na dziele ostateczne piętno.